

♠ 9 5 3
♥ 9 6 4 2
♦ A B 5 3
♣ A 6

♠ D 8 7 2
♥ 8
♦ D 6
♣ B T 9 8 7 3

♠ B T 6
♥ A K D T 5 3
♦ 4
♣ K 4 2

♠ A K 4
♥ B 7
♦ K T 9 8 7 2
♣ D 5

Licit: Ny É K D
P 3♦ vége

Dél 3 káró felvétele ellen Nyugat a kőr nyolccsal indul. Kelet üt a dárával, majd lehívja az ászt és a királyt. Reméli, hogy így partnerénél fel tud magasítani egy adu ütést, talán felül tudja lopni a felvevőt. Mit tehet a felvevő, melyik adujával lopjon? Ha a királlyal lop, és utána megadja az adu impasszt, lehet, hogy kiüt Kelet szingli vagy dubló dárája. Ha pedig a tízessel lop, lehet, hogy Nyugat felül tudja lopni a dárával. Ha kiadja az adu dárákat, meg fogja bukni a felvételt, mert ki kell még adni egy pikket és egy trefft is.

Bridzsben kerülni kell a találgatást! Olyan játékot kell találni, amikor nem fenyeget az adu dáma kiadása. A felvevőnek nem szabad a harmadik kőrt ellopnia, helyette el kell dobnia egyik vesztlőjét, például a pikk négyest. Sőt, ha Kelet a kőr tízessel folytatja, arra is vesztlőt kell dobni, a trefft ötöst. Utána hiába hív Kelet ötödször is kőrt, az asztalon sincs több kőr, Nyugat aduját felül tudná lopni. Bármi mást hív Kelet, azt megüti a felvevő. Lehívja az adu királyt (a hosszú kőr miatt inkább Nyugaton lesz hosszú adu), és ha kellene, Nyugat harmadik adu dáráját is el tudná fogni.

A vesztlőre vesztlő alkalmazásával a felvevő el tudja kerülni, hogy az ellenfél adu dárája ütőssé váljon. A felvételt így tudja teljesíteni.

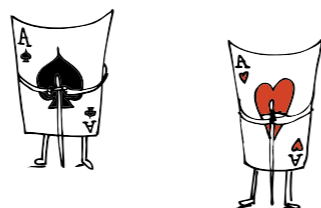
FELADVÁNY

Ebben a számban egy feladványt is közlünk. A megfejtők között három 2016. évi bridzsnaprárt sorsolunk ki. A megfejtéseket a magazin@obudaitarsaskor.hu címre kérjük beküldeni e-mail-ben. A megfejtéshez egy-két mondatos indoklást is várunk.

♠ D 7
♥ 7 5 2
♦ A D B T 6 3
♣ A 8

♠ A 5
♥ A K D B T 9
♦ 2
♣ D B T 6

A felvétel 6 kőr, a felvevő pedig Dél. Nyugat a pikk bubival indul. A felvevő ráteszi a dárákat, Kelet a királyt, és a felvevő üt az ásszal. Hogyan teljesíti a felvételt? Melyik impasszt kell megadnia, hogy a két lehetséges vesztlője (pikk és trefft) közül legalább az egyikről megszabaduljon? Szerencsére az aduelosztás kedvező, 2-2.

SZABOLCSI JÁNOS: SAKKOZZON A GYEREK!

Számos szülő, nagyszülő szeretné megtanítani sakkozni gyermekét, unokáját. Sokan arra is gondolnak, hogy ha megtetszik a stratégiai játékok királya az ügyes, élénk gondolkodású gyereknek, esetleg lehet belőle mestert, nagymestert, nemzetközi hírességet nevelni. De hogyan kell elkezdeni? Cikkünk erről kíván hasznos információkat nyújtani.

MI A SAKK?

Játék, szórakozás, végeláthatatlan számítási rendszer, már-már tudomány, sport – köztudott, hogy a sakk mindezzel egyszerre, és vonzóerejét talán éppen ez a komplexitása adja. Gyerekeink számára mindenekelőtt játék, amely szórakoztat, megtanít küzdeni, nyerni és veszíteni, fejleszti szellemüket és jellemüket. Hadijáték, amelyben hadseregek csapnak össze, a játékos hadvezérként (vagyis szerepjáték is) terveket kovácsol, hajt végre, és keresztelje az ellenfél terveit. Mindezt nagyon egyszerű kivitelben: egy 64 kockás táblán vagy vásznon, 32 egyszerű figurával. Nagyon kevés befektetést és technikai alapot igényel a sakkozás.

Kevesebben tudják, hogy a sakkjáték élet- és világmodell is, amelyben világunk számos mozzanata lelhető fel rejtett, elvont formában. A megnyitási alapelvek, a sáncolás, a cserék vagy éppen ezek elkerülése, a végjáték szá-

bályai mind-mind megfeleltethetők egy életmozzanatnak. Például a sáncolás voltaképpen az otthonteremtés jelképe, amely szükséges feltétele a kezdeményezés megragadásának, a támadásnak, vagyis az életpályának, a karriernek. Ez a jelképe a sakknak persze nem tudatosul a gyer-

„Ma már köztudott, hogy a sakk az egyik legjobb képességfejlesztő program. Fejleszti a gondolkodást, a logikát, a döntési képességet, az időbeosztást, a memóriát. Megtanít elviselni a kudarcot (és a sikert is). Mindezt játékos formában.”

rekben (és a legtöbb sakkot játszó felnőttben sem), mégis hat tudat alatt, és még vonzóbbá teszi a játékot. Ha gyerekeink érdeklődő, tehetséges és hajlandó tanulni is, előbbutóbb versenyzőként a sakk sportjellege kerül előtérbe, a versenysport minden örömeivel és gondjával együtt.

MIÉRT SAKKOZZUNK?

Ma már köztudott, hogy a sakk az egyik legjobb képességfejlesztő program. Fejleszti a gondolkodást, a logikát, a döntési képességet, az időbeosztást, a memóriát. Megtanít elviselni a kudarcot (és a sikert is). Mindezt játékos formában. Igaz, mostanában népszerűbb időöltés, szórakozás a számítógépes játékokkal való foglalkozás, ám éppen az az előnye a sakknak, hogy a gyerek mégsem ül egész nap a gép előtt, nem lesz magányos, társasági játék is ez. A sakknak egyébként ma már komoly számítógépes háttere is van.

SZIMULTÁN (EGY NAGYMESTER JÁTSZIK 20 GYEREK ELLEN)

„Az én gyerekem nem tud nyugodtan megülni egy helyen, túlmozgásos, hiperaktív, reménytelen, hogy sakkozzon” – szoktuk hallani. Meglepő módon általában éppen ezeket a gyerekeket fogja meg legjobban a sakk. Tessék kipróbálni! Természetesen, amikor egy kisgyerek elkezd sakkozni, nem lehet az a cél, hogy nagy, nemzetközileg ismert sakkozó legyen belőle, csak az, hogy kapjon egy nagyon hasznos és kellemes játékot, olyan eszközt, amely az életben mindenféleképpen hasznára válik. Ha tehetségesnek bizonyul, természetesen tovább lehet képezni versenyzőnek, de eleve nem lehet ez a cél. Igaz, olyan világhírű sakktornászok, mint a Polgár lányok vagy a 19 éves, e sorok írásakor magyar ranglistavezető Rapport Richárd már 8–9 éves korukban egy komoly versenysakkozói pályára álltak. E sikeresnek bizonyult kísérletek mögött kiemelkedő egyéni tehetség, hatalmas munka, szülői önfeláldozás és komoly anyagi

erőforrások is álltak. Más családok is belekezdtek efféle kísérletbe, amely azonban nem járt eredménnyel, és emiatt ma már nem is nagyon tudunk róluk.

HOGYAN KEZDJÜK?

A lépéseket, a sakktábla áttekintését a szülő, a nagyszülő, az idősebb testvér is nagyon jól meg tudja tanítani. Az első partikat mindenki családi vagy baráti körben játssza le. Manapság az óvodákban és az általános iskola első osztályában is sokhelyütt van sakkoktatás, itt is el lehet kezdeni. Nem egyszerű kérdés a „Hány éves korban kezdjük?” sem. A válaszom: öt és nyolc éves kor között. Az óvodai tapasztalatok azt mutatják, hogy megfelelő oktatóval az óvodások teljesen alkalmasak a sakkozás elkezdésére. Ám ha valaki 12 vagy 15 éves korban

FOTÓK: SZABOLCSI JÁNOS

RAPPORT RICHÁRD, A VILÁG 2016 JANUÁRJÁBAN LISTAVEZETŐ JUNIOR SAKKOZÓJA 2008-BAN A MARÓCZY GÉZA KÖZPONTI SAKKISKOLÁBAN

ismerkedik meg a játékkal, akkor is lelhet nagy élvezetet a sakkban, el is érhet jó eredményeket, ha világlklasszis talán már nem lehet is belőle.

Néhány iskola foglalkozik már sakkoktatással. A Polgár Judit vezette Sakkpalota képességfejlesztő program az általános iskola első két osztályában remek alapokat ad azoknak, akik aztán folytatni is szeretnék a sakkozást.

Van internetes lehetőség is. A magyar Sakkszövetség honlapján három ciklusos, 3x36 leckés, kiváló sakkozók által készített humoros, kedves sakktanító program működik. Címe: <http://chess.hu/sakksuli/index.php>. Több ezren csinálták már végig eredményesen, nagyon ajánlom!

Ha a szülő, a családtag valóban csak hobbisakkozó és nem nagyon erős, akkor jobb, ha a gyerek minél hamarabb szakértő edzőhöz kerül. A korán megtanított helytelen ismereteket, elveket, a rossz szemléletet később

nagyon nehéz, szinte lehetetlen korrigálni. Keressünk sakkszakkört vagy egyesületi edzést érdeklődő gyerekeknek! Az óbudaiak nincsenek rossz helyzetben: az Óbudai Sakkiskola jó hírű nevelő műhely. Honlapjuk: <http://www.obudaisakkiskola.hu/>. Néhány más nagy budapesti nevelő központ (Barcza-BEAC, Hűvösvölgyi Sakkiskola, Kőbányai Sakk Club, MTK stb.) is nagyon jól foglalkozik gyerekekkel.

Néhány hónapos edzés után (általában heti két alkalommal járnak a fiatalok) először kisebb, rövidebb játékidőjű („rapid”), később komolyabb korosztályos versenyekre viszik a csemetét. A rapidversenyek közül a legelterjedtebb a diákolimpia (egyéni és csapat), az ezen való részvételhez még nem szükséges egyesületi tagság sem. Így kezdődik el egy versenyzői pályafutás.

A nagy kérdés mindig az, hogyan viseli gyerekekünk a vereséget. Bármilyen ügyes, nem lehet mindig nyerni. Nem is célszerű. A sakkozó a vereségekből tanul, a hibák felderítése és kijavítása útján fejlődik. Az természetes, hogy a vereség után elkeseredünk, és szomorúságunk pár percig vagy pár óráig tart. De azután túllépünk ezen, és igyekszünk levonni a tanulságokat.

Vannak azonban olyan gyerekek (és persze felnőttek is), akik nem tudják feldolgozni a vereséget. Nekik szomorú szívvel azt kell tanácsolnunk, ne sakkozzanak, mert a küzdelem állandó kínok forrásává válhat. (Ismeretes, hogy József Attila, aki jól sakkozott, nem volt képes elviselni, ha megverték. Ilyenkor új és új partikba kezdett: egészen addig kellett játszani, amíg egyszer nem ő nyert.)

A sakk egyik legfőbb nevelő hatása, hogy hozzászoktat kisebb vereségekhez, amelyeket feldolgozva fel tudunk használni a magasabb szintre lépéshez.

HOGYAN FOLYTASSUK?

Ha gyerekekünk elért egy bizonyos szintet, egy már régóta jól működő, a Magyar Sakkszövetség által irányított rendszer gondoskodik a továbbképzéséről. A komolyabb versenyeken való részvételhez szükséges a versenyengedély kiváltása, az egyesülethez tartozás. Jó esetben az egyesület gondoskodik a gyerek edzéséről, tanításáról is. Aki ennél is többet akar, az beiratkozhat egy régiós sakkiskolába (Budapesten kettő is működik). Itt havonta